

Laatuongelmat kiusaavat

Pakkauslasijätettä on jo saatu kierrätettyä uuden Rinki-ekopisteverkoston kautta lasipakkausten raaka-aineeksi. Kuitenkin vasta kolmasosa tuottajien terminaaleissa vastaanotetuista lasipakkausista kelpaa kierrätykseen. Lasieriä pilaavat varsinkin terveydenhuollosta peräisin olevat lasipakkaukset.

■ ELINA SAARINEN

Tammikuussa käynnistynyt uusi pantittoman pakkauslasin keräysjärjestelmä on kohdannut lajitteluongelmia. Jopa kaksi keräyslasikuormaa kolmesta on laadultaan niin huonoa, ettei lasijäte sovellu kierrätettäväksi.

Aiemmin lasipakkausista lähes puolet on mennyt lähinnä maanrakennuskäyttöön. Rinki Oy ja lasin tuottajayhteisö Suomen Keräyslasiyhdistys ry haluavat nyt lasipakkausjätteen aitoon kierrätykseen, jossa lasipakkausista valmistetaan uusia lasipakkuksia. Tämä on edellytys sille, että lasipakkausjätteen tiukentuvat kierrätystavoitteet voidaan saavuttaa.

Rinki Oy kilpailutti kierrätysvaihtoehdot. Kisan voitti englan-

tilainen Berryman-yhtiö, joka valmistaa suomalaisesta lasijätteestä esimerkiksi virvoitusjuomapulloja.

Tai siis siitä osasta lasiärettä, joka on lajiteltu oikein.

”Lasipakkausjätteessä on ollut laatuongelmia. 2/3 materiaalista menee maanrakennuskasaan. Ongelmana ovat olleet erityisesti materiaalin joukkoon kerätyt terveydenhuollon pakkaukset”, kertoo Ringin toimitusjohtaja **Juha-Heikki Tanskanen**.

Oma astia juomalaseille?

”Noin kolmasosa lasijätteestä kelpaa kierrätykseen. Ensimmäinen laivalasti on jo toimitettu kierrätyskumppanille”, hän jatkaa.

lasin kierrätystä

Pakkausjätteen tuottajat perustavat uusia Rinki-ekopisteitä Suomeen noin 450.

Rinki Oy

Alueilla, joilla lasi on aiemmin käytetty soran korvaajana maa-rakentamisessa, kuluttajat ja yritykset eivät vielä ole oppineet uusia lajitteluohjeita. Siellä pakkauslasin joukkoon on ennen laitettu myös keramiikka ja juomalasit. Nyt näitä ei enää saa laittaa pakkauslasiastiaan.

Ne eivät oikein sovellu myöskään energiakäyttöön menevään sekajäteastiaan, koska polttolaitoksessa niistä on vain haittaa.

Jätelaitokset pohtivatkin nyt oman keräysastian järjestämistä keramiikkaa ja juomalaseja varten. Esimerkiksi Metsäsairila Oy Mikkelin seudulla on jo päättänyt alkavansa kerätä erikseen kotitalouksista muun kuin pakkauslasin.

”Järjestämme kevään aikana Rinki-verkoston kauppakeräspisteiden yhteyteen oman astian lasijätteelle kuten peileille, juomalaseille ja kahvikupeille”, sanoo Metsäsairila Oy:n toimitusjohtaja Sami Hirvonen.

Ongelmana injektioestepullot

Tanskanen korostaa, että uusien lajitteluohjeiden sisäistäminen vie kuluttajilta aikaa. Hänen mukaansa yllättävää olisi ollut, jos mitään lajitteluongelmia ei olisi ilmennyt.

”Olemme sopineet kierrätyskumppanin kanssa, että keramiikan ja kotitalouslasin määrää vähennetään neuvonnan avulla pitkäjän-

teisesti”, kertoo Tanskanen.

Kuluttajat eivät kuitenkaan ole syyppäitä siihen, ettei kaikki kerättävä lasipakkausjäte ole kelvannut uusien lasipakkausten raaka-aineeksi.

Lasin kierrätyksen estävät terveydenhuollon kohteista peräisin olevat injektioestepullot.

Terveydenhuollon lasipakkaukset eivät kuulu ollenkaan kuluttajilta kerättävän lasipakkausjätteen joukkoon. Silti niitä on tuotu Rinki-ekopisteverkoston keräysterminaaleihin huomattavia määriä, jopa niin paljon, että ne ovat pilanneet kokonaisia keräyslasi-eräitä.

”Kotitalouksien apteekkipakkaukset kuten yskänlääkepullot ovat ok, mutta terminaaleihin on tuotu kuormia, joissa on muun lasipakkausjätteen joukossa tai jopa erikseen 200-litran jätessäkin injektioestepulloja. Kuluttajalasin kuormaan on selvästi tyhjennetty väärin asiakkaiden astioita”, Tanskanen sanoo.

Hän kehottaa kuljetusyrityksiä poistamaan esimerkiksi vanhainkodit, terveyskeskukset ja eläinlääkäriasemat ajoreiteiltä, joilla kerätään tavallista lasipakkausjätettä.

”Jotta materiaalin voi tuoda tuottajien käsittelyyn, on terveydenhuollon lasipakkauksille perustettava oma ajopiiri”, Tanskanen sanoo.

Berrymanilla on lasisirulleen niin sanottu end-of-waste-status.

Rinki Oy

▲ Terveydenhuollon injektionestepullot ovat pilanneet kerättyjä pakkaslasi- ja -erä. Jotta lasijäte soveltuisi limsapullojen raaka-aineeksi, lasijätteessä ei saa olla terveydenhuollon pakkauslasiä.

Ilme yhtenäistyy kevään aikana

Kauppa- ja teollisuuden omistama Suomen Pakkauskierrätys Rinki Oy on perustanut Rinki-ekopisteverkoston kuluttajien pakkusjätteiden keräämistä ja kierrättämistä varten.

Verkostossa oli tammikuussa noin 1 500 pistettä, joissa kerätään kartonki-, lasi- ja metallipakkauksia. Verkostoon on tulossa myös viitisensataa pistettä muovipakkausten keräämistä varten.

Lisäksi tuottajayhteisöt ovat perustaneet terminaaleja, joissa otetaan vastaan kuntien ja yksityisten toimijoiden keräämää pakkusjätettä.

Koko verkosto on käytössä heinäkuun loppuun mennessä.

Kunnan olemassa olevia keräyspisteitä on muutettu monilla paikkakunnilla Rinki-ekopisteiksi. Niitä täydennetään uusilla keräyssäiliöillä niin, että kaikissa Rinki-ekopisteissä on vähintään lasi- ja kartonkipakkausten sekä metallin keräyssäiliöt. Useissa on myös muovipakkausten keräyssäiliö. Kuluttaja voi siis palauttaa vähintään kolmea eri pakkusjätelajia kaikkiin Rinki-ekopisteisiin.

Useissa Rinki-ekopisteissä on mahdollisuus palauttaa myös keräyspaperia ja tekstiiliä. Rinki tekee yhteistyötä paperin tuottajayhteisöjen ja vaatteiden kierrätystä hoitavien organisaatioiden kanssa.

Suurin osa pisteistä saa vihreän Rinki-ekopistekyltin. Keräyssäiliöt tarroitetaan lajitteluohjeilla kevään aikana. ■

Se tarkoittaa, että kun jätelasi on puhdistettu ja lajiteltu Berrymanin laitoksella, sitä ei pidetä enää jätteenä vaan tuotteena. End-of-waste-kriteerit eivät salli yhtään terveydenhoidon lasia muun lasin joukkoon.

Tanskanen kertoo, että Suomen Keräyslasiyhdistys ja Rinki

Oy ovat keskustelleet paitsi kuntien ja kuljetusyritysten, myös terveydenhuollon toimijoiden kanssa.

”Keskustelemme parhaillaan eri toimijoiden kanssa terveydenhuollon lasipakkausten lajitteluohjeesta. Jos on riski, että tavanomaisen jätteen joukkoon päätyisi lääkejäämiä, tulee injektio-putloista ottaa korkit pois ja ne on huuhdeltava”, Tanskanen jatkaa.

”Monet toimijat sanovat, ettei pulloja voi huuhdella, koska jäämiä ei voi päästää viemäriin. Myös itse korkit on tehty sellaisiksi, ettei niitä ole helppo irrottaa.”

Rinki valmistelee nyt sopivaa lajitteluohjetta terveydenhuollon toimijoiden lasipakkusjätteelle.

Tanskanen muistuttaa, että kuntien ja kuljetusyritysten velvollisuutena on opastaa asiakkaitaan, jos ne järjestävät pakkusjätteen keräystä. Kuluttajakeräyksessä sallitaan lajitteluvirheitä, mutta yritysasiakkailta edellytetään ohjeiden mukaista lajittelua.

”Teemme jokaisen terminaalin kuormista kokoomanäytteitä ja analysoimme ne. Jos kuormissa on terveydenhuollon lasipakkauksia, etsimme kuljetusyritykset, jotka ovat niitä tuoneet. Ongelmat pyritään ratkaisemaan aina yhteistyössä. Mikäli joku toimija ei saa terveydenhuollon pakkauksia pois kuormista, joudumme kieltämään näitä kuljetusyrityksiä tuomasta kuormiaan meille, kunnes kuormien laatu vastaa ohjeitamme.”

Tyhjät terveydenhuollon lasipakkusjätteet voi tuoda Ringille. Se rakentaa alkukevästä osaan terminaaleistaan niitä varten erilliset vastaanottoaikat, jotta tällekin lasipakkusjätteelle olisi olemassa tuottajien ylläpitämä järjestelmä. Terveydenhuollon lasia ei kuitenkaan voi toimittaa kierrätyskäyttöön Iso-Britanniaan. Sille Rinki kilpailuttaa oman käsittelytapansa.

”Terveydenhoidon lasipakkauksia on vain yksi tai kaksi tuhatta tonnia kaikesta lasipakkusjätteestä, jota syntyy vajaat 30 000 tonnia. Se on pieni virta, joten logistiikka on saatava tehokkaaksi”, Tanskanen sanoo.

Suomessa on jo seutuja, joilla terveydenhoidon lasipakkaukset eivät ole ongelma. Esimerkiksi pääkaupunkiseudulla HSY:n alueella kerätyn lasin laatu on ollut hyvää.

”Lasi konkretisoi koko kiertotalouden tavoitteen: lajittelun on oltava tarkkaa, jotta materiaali voidaan saada aitoon kierrätykseen. Se vaatii ihmisiltä uuden oppimista ja alan toimijoilta skarppaamista.” ■